

JulkICT

Valtion ICT-menoseurannan tietopohjan kehittämistä valmistelevan työryhmän kokous

Aika Keskiviikko 11.2. klo 13.00–14.50

Paikka Teams

Osallistujat

Jukka Erkkilä	tietohallintoneuvos, valtiovarainministeriö, puheenjohtaja
Jenni Karpus	erityisasiantuntija, valtiovarainministeriö, pääsihteeri
Mari Vehmainen	erityisasiantuntija, liikenne- ja viestintäministeriö, jäsen
Joonas Toivainen	erityisasiantuntija, sisäministeriö, jäsen (kl. 14.30 saakka)
Benita Troberg	erityisasiantuntija, työ- ja elinkeinoministeriö, jäsen
Waltteri Metsä-Tokila	erityisasiantuntija, Liikenne- ja viestintävirasto, jäsen
Joonas Gröhn	erityisasiantuntija, Liikenne- ja viestintävirasto, varajäsen
Pasi Tenkanen	ylitarkastaja, Poliisihallitus, jäsen
Miikka Laakso	ICT-asiantuntija, Poliisihallitus, varajäsen
Hanna Kuikka	talousjohtaja, Valtori, jäsen
Marko Maaniitty	controller, Verohallinto, jäsen (kl. 14.30 saakka)
Anni Paavilainen	erityisasiantuntija, Oikeusrekisterikeskus, jäsen
Jukka Sorvali	kehityspäällikkö, Patentti- ja rekisterihallitus, jäsen
Olli Dahlberg	taloushallintoasiantuntija, valtiovarainministeriö, jäsen
Päivi Anttila	hankekoordinaattori, valtiovarainministeriö, sihteeri

Asiantuntijajäsenet

Juho Ajo	palvelupäällikkö, Valtiokonttori
Tytti Huopainen	taloushallintoasiantuntija, Valtiokonttori

Poissa Sari Hosionaho johtava asiantuntija, oikeusministeriö

1. Kokouksen avaaminen ja esityslistan hyväksyminen

Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 13.00

Päätösesitys: Hyväksytään kokouksen esityslista.

Päätös: Hyväksyttiin.

2. Edellisen kokouksen pöytäkirjan hyväksyminen (Liite 1)

Päätösesitys: Hyväksytään edellisen kokouksen pöytäkirja.

Päätös: Hyväksyttiin.

3. Vaihtoehtoisia tapoja ICT ylläpidon ja kehittämisen menojen erittelemiseksi (Liite 2)

Esittelijät: Jenni Karpus (VM) ja Tytti Huopainen (Valtiokonttori)

Työryhmän jäsenet olivat arvioineet aiemmin edellisessä kokouksessa esiteltyjä ratkaisuvaihtoehtoja ja perehtyneet toistensa arviointeihin. Arviointien perusteella on tunnistettavissa kolme ratkaisuvaihtoehtoa, jotka saavat eniten kannatusta:

1. 1A: Toimintojen käytön kehittäminen ja yhteiset toiminnot
2. 1B: Toimintojen käytön kehittäminen rinnakkaishierarkialla
3. Kirjanpitoyksikkö-kohtainen malli

Ratkaisuvaihtoehtoihin liittyy erilaisia vahvuuksia ja heikkouksia. Vaihtoehtoista 1A nähdään seurantakohdemallin ja konsernitietotarpeisiin vastaamisen näkökulmasta parhaana, mutta samaan aikaan joillekin virastoille merkittäviä ja laajoja vaikutuksia aiheuttavana. Vaihtoehtoista 1B:n liittyy samoja vahvuuksia ja heikkouksia, kuin vaihtoehtoon 1A, mutta toisaalta 1B näyttäytyy jossain määrin vähemmän negatiivisia vaikutuksia aiheuttavana kompromissina. Samaan aikaan 1B osalta esille nousee koottavan tiedon laatua koskevat riskit.

Kirjanpitoyksikkötasolla vaihtoehto 3 nähdään joustavimpana ja nopeimmin toteutettavana ratkaisuna. Vaihtoehto 3 ei kuitenkaan yhtenäistä seurantakohdemallin käyttöä, voi vaikeuttaa seurantakohdemallin jatkokehittämistä sekä nostaa esiin koottavan tiedon laatuun liittyviä riskejä.

Keskustelussa kannatettiin etenemistä kolmen vaihtoehdon kokonaisuuden pohjalta. Tuleviin työpajoihin toivottiin mahdollisuuksien mukaan vielä konkreettisempia esimerkkejä kehittämissvaihtoehtoista ja niiden vaikutuksista.

Keskustelussa korostettiin, että mallin vaikutusten arviointiin ja muutosten suunnitteluun tulee varata riittävästi aikaa sekä varmistaa, että teemoja käsitellään perusteellisesti työryhmässä ja kevään työpajoissa. Nähtiin myös, että muutokseen valmistautumiseen on varattava riittävästi aikaa, mikä tukisi myös koottavan tietopohjan laatua. Muutoksen käyttöönoton sopivaksi aikatauluksi esitettiin vuotta 2028.

Keskustelussa tuotiin myös esille, että tukitoimintojen osalta on arvioitava, mitkä kaikki Tietohallinto-tukitoiminnoista on tarpeellista jakaa ylläpitoon ja kehittämiseen. Esimerkiksi arkkitehtuuryö voisi olla kategorisoitavissa ainoastaan kehittämiseen. Lisäksi pohdintaa herätti se, miten huomioidaan sekä ydin- että tukitoimintoja koskevien menojen käsittely sekä tilanteet, joissa meno kohdentuu sekä ylläpitoon että kehittämiseen. Ensimmäisen osalta todettiin, että menon koskiessa laajemmin viraston eri toimintoja voidaan meno kohdentaa tukitoimintoihin ja jakaa se edelleen eri toiminnoille kustannuslaskennassa. Jos taas meno liittyy sekä ylläpitoon että kehittämiseen, eikä menon jakamiseen ole mahdollista tai mielekäästä käyttää jakoperustetta, voidaan menon kohdentamista arvioida ollenaisuusperiaatteen avulla.

Keskustelua käytiin myös siitä, että Valtorilta tehdyistä ostoista valtaosa kohdentuu sekä virastojen että Valtorin arvion mukaan virastoissa ylläpitoon. Kehittämistä koskevien menojen todettiin yleisesti liittyvän projekteihin tai erillisiin toimeksiantoihin, jotka useissa tilanteissa on laskuilta eriteltävissä. Samalla esille tuotiin, ettei kehittämiseen liittyviä menoja tulisi laskuttaa osana tuotteistettua palvelua koskevaa laskua. Huomiona nostettiin esille, että viraston näkökulmasta kehittämiseen kohdistettavia menoja ovat myös kehitysympäristöihin kohdistuva työ, kun Valtorin näkökulmasta kyse on ylläpidosta. Nämä seikat on myös huomioitava pohdittaessa ICT-menojen ylläpito/kehittäminen -erittelyä.

Valtiovarainministeriö ja Valtiokonttori esittelivät näkemyksen siitä, että virastot kohdentaisivat sekä ulkoiset että sisäiset ICT-ostot yhtenäisen mallin mukaisesti jaoteltuina ylläpitoon ja kehittämiseen. Menettely mahdollistaisi kokonaiskuvan muodostamisen ICT-menoista ja niiden jakautumisesta ylläpitoon ja kehittämiseen virastotasolla. Toimintamalli tarkoittaisi sitä, että Valtori ei noudattaisi määritettävää yhteistä toimintatapaa ylläpidon ja kehittämisen menojen erittelyssä, vaan toteuttaisi seurantaan omalla tavallaan. Ratkaisu tukee sitä, että menot kohdennetaan ylläpitoon ja kehittämiseen vain kertaalleen. Samoin menettelyllä vältetään tilanne, jossa osa menoista raportoituksi kahteen kertaan. Valmistelussa on tunnistettu, että sisäisiä ICT-palvelujen ostoja tehdään myös usealta muulta virastolta, kuin Valtorilta. Näiden ostojen osalta on tunnistettu myös mahdolliset toimintatavat. Nykytilanteessa osa virastoista kohdentaa Valtorilta tekemänsä ostot ylläpitoon ja kehittämiseen, mutta osalle

tämä olisi uusi toimintatapa. Siksi olemassa olevat hyvät käytännöt tulisi hyödyntää toimintatapojen jatkomäärittelyssä.

Työryhmässä käytyjen keskustelujen perusteella arvioidaan, että toimintamalli saattaa edellyttää Valtorin laskujen tietosisältöjen kehittämistä. Valtiovarainministeriö, Valtiokonttori ja Valtori käyvät tilannetta ja tarpeita läpi erillisessä palaverissa. Toisaalta kyse voi olla vain siitä, että tulee muodostaa yhteisiä periaatteita ja käytäntöjä, miten Valtorilta tehdyt ostot kohdennetaan ylläpitoon ja kehittämiseen.

Keskustelussa todettiin, että mikäli ICT-ylläpidon ja menojen erittelyn käyttöönoton aikataulu on vuosi 2028, olisi tarkoituksenmukaista tarkastella samalla myös muita kehittämistarpeita. Tällaisia voivat olla esimerkiksi tekoälyyn ja pilvipalveluihin liittyvien kustannusten erittely. Näin varmistetaan, että kaikki tarvittavat muutokset voidaan toteuttaa kerralla yhtenä kokonaisuutena. Todettiin, että erilaiset tarpeet on hyvä tunnistaa. Samaan aikaan esimerkkeinä mainittujen menojen seuranta edellyttäisi sisäisen laskennan seurantakohteiden käytön lisäyhtenäistämistä. Huomioiden, että tietojärjestelmäkohtaisia menoja seurataan virastoissa hyvin eri tavoin, ei menettelyjen yhtenäistäminen ole yksinkertaista ja lisäksi virastojen seurantakohtemalleihin muutoksia. Tämän vuoksi nostettiin esille mahdollisuus pohtia, onko käytännöt yhtenäistettävissä hallinnonalatasoilla.

Keskustelussa vahvistettiin, että esimerkiksi Oikeusrekisterikeskuksessa (ORK) ja oikeusministeriön hallinnonalalla tekoäly- ja pilvipalvelukustannukset erotellaan suoritteiden kautta. Valtori puolestaan laskuttaa kaikki pilvipalvelut erillisinä palveluina, tekoälyyn liittyviä erillisiä palveluita ei vielä ole tarjolla. Työ- ja elinkeinoministeriön (TEM) osalta tuotiin esiin, että joissakin tapauksissa ostot ketjuuntuvat. Esimerkiksi TEM hankkii palveluja KEHALta, joka puolestaan ostaa palveluita Valtorilta. Tätä toivottiin myös huomioitavaksi seurantakohtemallin kehittämis ehdotusten valmistelussa.

Päätösesitys: Merkitään tiedoksi. Sovitaan jatkovalmistelusta.

Päätös: Merkittiin esitys ja käyty keskustelu tiedoksi. Esityksiin liittyviä kommentteja ja palautteita toivotaan 27.2. mennessä (Padlet).

4. Työaikojen kohdentamisen kysymykset (Liite 2)

Esittelijät: Tytti Huopainen (Valtiokonttori), Jenni Karpus (VM)

Esittelyssä käytiin läpi tukitoimintojen käytön periaatteet sekä ICT-ammattilaisten työajan kohdentamisen määrittelyt.

Yhteisiä tukitoimintoja käyttävät kirjaamiseen vain tukitoimintojen ammattilaiset. Esimerkkinä uusi yhteinen toiminto 9999645500 Kyber- ja tietoturvaluisuus, jota käytetään samoilla periaatteilla kuten muita tukitoimintoja.

ICT-ammattilaisten työajan kohdentaminen

- Tavoitteena on erottaa konsernitasolla kehittämiseen ja ylläpitoon kohdistuva ICT-henkilötyö. Työaika kohdennetaan henkilön ensisijaisen roolin ja tehtävien mukaisesti. ICT-ammattilaisen työ voi kohdistua sekä tukitoimintoihin että ydintoimintojen järjestelmiin.

ICT-ammattilaisen määritelmä:

- Henkilö, joka toimii jatkuvasti joko koko tai osan työajastaan ICT-ammattilaisena. ICT-ammattilaisen työ voi kohdentua sekä tukitoimintoihin että ydintoimintoihin liittyviin tehtäviin ja järjestelmiin. ICT-ammattilainen voi sijoittua Tietohallintoyksikön lisäksi myös substanssiyksiköihin.
- ICT-ammattilaisten 'ICT-tehtäviin' käyttämä välitön työaika kohdentuisi joko Ydintoiminnan tietojärjestelmien ylläpitoon tai kehittämiseen ja/tai Tietohallinto-tukitoimintoihin.

Keskustelussa täsmennettiin, että Valtori rajautuu esitellyn työajankohdennusten tämän periaatteen ulkopuolelle. Lisäksi esittelyssä nostettiin esille kysymys siitä, miten työajankohdennus tulisi tehdä tilanteissa, joissa henkilön työaika kohdentuu lukuisiin eri "rooleihin". Kirjattiin kysymys ylös huomioitavaksi jatkovalmistelussa. Todettiin, että esitettyjen periaatteiden mukaisesti substanssihenkilön osallistuminen kyberharjoituksiin ei kohdentuisi tukitoiminnoille, vaan ydintoiminnoille.

Keskustelussa todettiin myös, että kyber- ja tietoturvatehtävät ovat usein olennainen osa kehittämistä, eikä esimerkiksi tietojärjestelmätoimittajan laskutuksessa ole mahdollista eritellä erikseen tietoturvaluisuuden osuutta.

Päätösesitys: Merkitään tiedoksi. Käydään keskustelu.

Päätös: Merkittiin esitys ja käyty keskustelu tiedoksi. Sovittiin, että työryhmän jäsenet kirjaavat palautteet (padlet) 27.2. mennessä. Vastaukset ja niihin annetut kommentit huomioidaan 20.3. pidettävän kokouksen valmistelussa.

5. Muut asiat (Liite 2)

- Seuraavien kokousten sisältö liitteessä 2 esitetyn suunnitelman mukaisesti.
- Tulevat työpajat. Työryhmään nimetyiltä organisaatioilta toivotaan yksi edustaja osallistumaan työpajoihin.
 - 15.4. klo 9:00-12:00, Valtiokonttori, Sörnäisten rantatie 13

- 27.4. klo 9:00-12:00, VM, Meritullinkatu 8
- [Avoin Teams-infotilaisuus järjestetään ke 13.5. klo 10-11:30.](#)
(Tilaisuus on suunnattu erityisesti virastojen ICT-toimijoille)
- Seuraava kokous 20.3. klo 9.00–10.50

Tulevat kokoukset ja työpajat:

- 10.4. klo 9.00-10.50
- 15.4. klo 9.00–12.00 (työpaja)
- 27.4. klo 9.00–12.00 (työpaja)
- 8.5. klo 9.00–10.50
- 29.5. klo 9.00–10.50
- 16.6. klo 9.00–10.50 (ylimääräinen kokous)

Päätösesitys: Merkitään tiedoksi. Päätetään ylimääräisen kokouksen järjestämisestä.

Päätös: Merkittiin tiedoksi. Päätettiin järjestää ylimääräinen kokous 16.6.klo 9.00–11.00.

6. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 14.40.

Liitteet

Liite 1 Pöytäkirja valtion ICT-menoseurannan työryhmä 23.1.2026
Liite 2 Työryhmän kokouksen esitysaineisto 11.2.2026